

blive dårligere behandlet, fordi de tilfældigvis har bopæl i én del af landet, end hvis de skulle bo et andet sted. Det er derfor uensigtsmæssigt at fratage staten opgaven med at sørge for bistand til de medborgere, som på grund af dybt alvorlige handicap er underkastet særforborg.

Et *andet mindretal* (centrum-demokraternes medlem af udvalget) ønsker ikke at udlægge »den lille særforborg« på nuværende tidspunkt. Spørgsmålet bør tages op i 1985, når der er erfaringer for, hvorledes udlægningen af den langt større forborgsgren åndssvageforsorgen er forløbet. Der må i de nærliggende år arbejdes på at skaffe de nødvendige garantier for, at der ingen forringelser sker for de klienter, der skal have bistand herfra. Det må især sikres, at de mindre særforborgsinstitutioner ikke mister deres klientunderlag, ligeledes må der skaffes sikkerhed for, at deres ekspertbistand forbliver i tæt tilknytning til klienter og institutioner inden for området. Der er ikke i udvalgsarbejdet fremkommet sådanne oplysninger, og der er heller ikke stillet ændringsforslag, der sikrer de i særforborgens omhandlede minoritetsgrupper på forsvarlig måde; derfor må konklusionen for mindretallets vedkommende blive, at disse grupper forbliver i statslig regie for at sikre et ensartet behandlingstilbud. Vedrørende åndssvageforsorgen må der, for at en integration skal blive en realitet, ske en udbygning af behandlernes uddannelse samt for institutionernes vedkommende et fællespædagogisk uddannelsesområde, således at der kan tages det fornødne hensyn til den enkelte klients handicap og optimale muligheder for optræning og oplæring.

Der må ansættes hjemmevejledere i et større antal end det af socialministeren foreslåede, således at der gives den nødvendige støtte til udslusede klienter og forældre med handicappede børn.

For grønlandske klienter i Danmark må der skabes udvidede muligheder for ferieophold hos forældrene i Grønland. Ligeledes må besøgsrejser for forældrene udvides til at omfatte begge forældre to gange årligt. Vedrørende kriminelle åndssvage m. fl., der er dømt til forborg, må det fortsat sikres, at såvel indenrigs- som justitsministeriet høres. Mindretallet vil imidlertid afvente resultatet

af det arbejde vedrørende dette spørgsmål, der for tiden pågår i justitsministeriet.

Mindretallet kan i øvrigt tilslutte sig flertallets generelle bemærkninger for så vidt angår sigtet om normalisering og integration, men deler dog ikke bemærkningernes optimisme med hensyn til amternes overtagelse af ikke klart formulerede opgaver.

Endvidere vil en holdningsændring i samfundet være en forudsætning for de handicappedes optagelse i normalsamfundet, og en sådan holdningsændring vil tage årevis. Der må i folkeskolen i de fire første år undervises i handicapforståelse og senere i handicappedes rettigheder for at skabe den nødvendige forståelse over for dette mindretals problemer. Indtil da er det den handicappede, der må deltage i normalsamfundet på dets betingelser.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) ønsker at udtale:

Mindretallet erkender, at udlægningen er en konsekvens af lov om social bistand, og er i princippet enig i ophævelsen af særforborgsbegrebet. Imidlertid kan mindretallet ikke tilslutte sig tanken om, at udlægningen skal være neutral over for det før udlægningen gældende serviceniveau. Mindretallet finder, at der i øjeblikket findes et alt for uensartet serviceniveau rundt omkring i landet, ikke mindst når det drejer sig om åndssvageforsorgen. Mindretallet havde ønsket, at folketingsrådet i forbindelse med udlægningen skulle opstille nogle normer og retningslinjer for den fremtidige service over for de grupper, der er omhandlet af lovforslaget. Dette har udvalgsflertallet imidlertid ikke ønsket. Mindretallet er heller ikke tilfreds med, at den fremtidige finansiering af området skal ske gennem tilskud efter objektive behovskriterier. Mindretallet finder, at lovforslaget henvender sig til så sårbare grupper i befolkningen, at statstilskud burde bruges som styringsmiddel til at fremme den mest hensigtsmæssige udbygning af de tilbud, der bør stilles til rådighed.

Mindretallet går i princippet ind for, at mennesker, der hidtil har været omfattet af særforborgslovgivning, i så høj grad, som det er muligt, integreres i den øvrige befolkning. Imidlertid er forudsætningen for en positiv integration, at der afsættes ressourcer hertil.